

A MAGYAR KÖNYVKERESKEDELEM SZOKÁSJOGA

**A MAGYAR KÖNYVKIADÓK ÉS KÖNYVKERESKEDŐK
ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK KIADÁSA
1941**

Nyomatott: vargyasi Máté Ernő könyvnyomdájában,
Bpest, VII., József-utca 61. szám.

A kiadásért felelős: a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők
Országos Egyesületének titkára: Dr. Grandpierre Emilné.

TARTALOM

Bevezetés

ELSŐ FEJEZET

Általános határozatok

MÁSODIK FEJEZET

Tagozódás

HARMADIK FEJEZET

Üzleti összeköttetés a kiadó és a viszontelárusító közt

NEGYEDIK FEJEZET

Bolti ár – Előfizetési vagy előjegyzési ár – Netto ár

ÖTÖDIK FEJEZET

Megtorlási határozmányok

Bevezetés

Hat évtizednél hosszabb ideje már annak, hogy a magyar könyvkiadók és könyvkereskedők egyesületbe tömörültek. Ezalatt a hosszú idő alatt – éppen tömörülésüknél fogva – jórészt ismerték azokat az ügyleteket, amelyeket egymásközt kötöttek és észrevették, hogy kiformalódott közöttük a kiadványok adás-vétele, valamint a nagyközönséggel szemben való forgalomra vonatkozólag egy bizonyos rendszeres egyöntetűség. Ennek felismerése után hivatkozni kezdték szokásokra és betartottak szokásokat, amelyek persze számoltak a magyar viszonyokkal, mégis a könyv árujellegének különleges voltánál fogva nagyban és egészben megegyeztek azokkal a – külföldi kiadókkal való összeköttetésünk közben észlelt és általunk jól ismert – szokásokkal, amelyek a nyugati országokban a könyvkereskedelemben kötelezők.

Ezekből az észleletekből és tapasztalatokból leszűrte szokásjogot a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete azért adja ki most újból nyomtatásban, mert összegyűjtötte és rendszerbe szedte mindazokat a szokásokat, amelyek a magyar könyvesek rendjére nézve kötelezők. Szükség volt a jogszabályoknak ezen újabb áttekinthető és egységes összefoglalására azért is, mert a kereskedelmi és iparügyi miniszter úr által jóváhagyott alapszabályunk egyenest köteleességünké tette „az általános szokásos üzleti szabályoknak (jogszokásoknak) úgy a tagoknak egymással, mint a közönséggel” szemben való meghatározását.

Ez a szokásjog a könyvkereskedelemnek úgyszólván minden ágára kiterjed; rendezi mindazokat a kérdéseket, amelyek a könyves szakmában a kiadók és a könyvkereskedők között, valamint a nagyközönséggel való forgalomban felmerülhetnek. Rendezi pedig a kereskedelmi tisztesség, az egymás iránti hűség és becsületesség szempontjainak érvényesítésével. Lehetővé teszi, hogy az egymásközi forgalomban nem kell minden egyes kereskedelmi aktust külön szerződéssel szabályozni, mert szabályozza ezt a jogszokás. Peres ügyekben értékes szolgálatot tesznek ezen szabályok a bírónak, mert lehetővé teszik neki a számára idegen területen való eligazodást.

ELSŐ FEJEZET

Általános határozatok

1. §.

Ha a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesületének miniszterileg jóváhagyott mindenkori alapszabályai másként nem intézkednek, az üzleti összeköttetés lebonyolítása a magyar könyvkereskedelmi életben az alábbi szabályok szerint történik.

2. §.

Könyvkiadónak és könyvkereskedőnek azok a vállalatok tekintendők, amelyek könyvek kiadásával és eladásával, illetőleg csak eladásával iparszerűleg foglalkoznak.

3. §.

A könyvesszakma a következőkép tagozódik:

A) *Kiadó.*

B) *Vizszontelárusítók:*

- a) Szortimenter (új állapotban lévő kiadványokat árusító könyvkereskedő).
- b) Antikvárius (régii állapotban lévő kiadványokat árusító könyvkereskedő).
- c) Kolportőr (házaló könyvkereskedő).
- d) Részletüzlet.

C) *Közvetítők:*

- a) Bizományos.
- b) Grossszortimenter (könyvnagykereskedő bizonyos kiadványokra vonatkozólag).
- c) Vizszontelárusítókat foglalkoztató cégek.

D) *Könyvkölcsönzők és kölcsönkönyvtárak.*

4. §.

Az egyesület alapszabályaiban, valamint a jelen szokásjogban lefektetett elvek és szabályok pontos megtartásáért a 3. §-ban felsoroltak teljes felelősséggel tartoznak és az üzemük körében előforduló mindennemű ténykedésért – még ha azokat alkalmazottaik követték volna is el – saját személyükben felelnek.

5. §.

Valamilyen könyvkiadói vagy könyvkereskedői közzétételre, mint köztudomásúra, csak akkor lehet hivatkozni, ha az az Egyesület hivatalos lapjában, a Corvinában megjelent. Ameddig egy közvéteendő tény a Corvinában nem közölletett, a hirdetésre kötelezett, egy harmadik személlyel szemben, nem hivatkozhatik arra, hogy annak a tényről tudomással kell bírnia, kivéve, ha a tudomására hozatalt kétségtelenül igazolni tudja.

MÁSODIK FEJEZET

Tagozódás

A) *Kiadó*

6. §.

Kiadónak a kiadói vagy könyvkereskedői szakosztály azon tagja tekinthető, aki kiadványok kiadásával iparszerűleg foglalkozik.

A kiadó kiadványait viszonteladásra, az ország területén belül, kizárólag egyesületi tagoknak szállíthatja, – kivéve az olyan községeket, ahol egyesületi tag nincs. Ide nem egyesületi tagoknak is szállíthat, de csak csökkentett engedménnyel.

Ezen szabály nem vonatkozik az egyenlő időközökben megjelenő heti és havi folyóiratokra és regénysorozatokra (egy pengő ötven filléres bolti árig), valamint a 60. §. negyedik bekezdésében felsorolt cikkekre, amelyek trafikokban és bazároknak stb. is árusíthatók.

A kiadónak jogában áll – de nem kötelessége – alkalmazottainak saját szükségletük kielégítésére engedménnyel szállítani. Ugyanez a joga van a viszontelárusítónak is. Az alkalmazottaknak azonban szigorúan tilos az engedményt mások részére igénybe venni.

Sem ezen szakasz, sem általában jelen jogszokások határményai nem vonatkoznak a tankönyvekre, amelyek szállítási és egyéb feltételei külön szabályoztatnak.

B) *Viszonelárusítók*

a) Szortimenter

7. §.

Szortimenternek (könyvkereskedőnek) a szortimenter szakosztály azon tagja tekintendő, aki főként a kiadó már megjelent és a jövőben megjelenendő új állapotban lévő kiadványait nyílt üzletében a közönségnek iparszerűleg eladja és azokat a kiadótól vagy ennek megbízottjától saját számlájára vásárolja.

A szortimenter a kiadványokat kizárólag a kiadótól vagy megbízottjától szerezheti csak be.

b) Antikvárius

8. §.

Antikváriusnak az a könyvkereskedő tekintendő, aki saját számlájára a 9. §-ban felsorolt kiadványokat vagy a közönségtől, vagy a kiadótól megvásárolja iparszerű továbbeladás céljából.

9. §.

Antikvár cikkeknek tekintendő valamely mű, ha kiadványmaradék (11. §.), ha olvasott, sérült vagy hibás, ha nem kiadóilag, hanem utólagosan felvágott, ha koránál fogva régi (pl. mult századbeli), ha elavult, ha magánosoktól vétetett, avagy ha nincs kiadói kötésben.

Újdonságok – idetartoznak az átdolgozott, javított vagy bővített kiadások is – a kiadványon jelzett naptári évben, vagy e jelzés hiányában a megjelenés időpontjától számított egy évben belül még akkor sem hirdethetők sem nyomtatásban, sem kirakatban a bolti árnál olcsóbban,

ha azok a fenti körülírás szerint tényleg antikvár példányok. Az ilyen antikvár példányok azonban, az üzleti kereslet során antikvár árban eladhatók.

10. §.

Hirdetéseknél, jegyzékeknél vagy egyéb közleményeknél stb., amennyiben új és antikvár könyvek együttesen hirdettetnek, feltűnő és félre nem érthető megkülönböztetést kell tenni az új és az antikvár művek között. Oly hirdetéseknél, jegyzékeknél, közleményeknél stb., amelyekben egyes csoportok összesített árban ajánlatnak antikvár könyvek új könyvekkel egy csoportban semmi szín alatt sem nem ajánlhatók, sem nem hirdethetők.

11. §.

Kiadvány-*maradék* alatt az olyan kiadványok értendők, amelyek a kiadónál azonos kiadásban a jövőben kaphatók nem lesznek és ekként a kiadó jegyzékében szerepelni megszűnnek.

Az antikvárius a tulajdonában lévő kiadványmaradékok eladási árát – ha csak a kiadó ezt valamely okból nem korlátozta – mindenkor önmaga állapítja meg. Az antikvárius tartozik a kiadvány-maradék általa megszabott eladási árából a viszonteladó egyesületi tagnak legalább 15% engedményt adni. Ha az antikvárius hirdetéseiben, jegyzékeiben, körleveleiben stb. vagy kirakatában alacsonyabb árakat tüntet fel, mint az általa megállapított eladási árak, úgy ezen alacsonyabb árak tekintendő eladási árnak és ilyen áron szolgáltatandók ki a viszonteladóknak legalább 15% engedménnyel.

Ha külön megállapodás határozottan mást nem köt ki, a kiadvány-maradék megvásárlása akár ívekben (krudában), akár fűzött vagy kötött példányban történik, a megvásárlónak a megvett példányok feletti rendelkezési jogon felül csak a fenti ármegállapítási jogot biztosítja, de semmi egyéb jog vagy kötelezettség őt harmadik személlyel, főként a könyv szerzőjével vagy annak jogutódaival szemben nem illeti és nem terheli.

12. §.

Az antikvár forgalomban minden szóbeli és írásbeli ajánlat a lekötésig kötelezettség nélkül értendő, hacsak az ellenkezője határozottan kikötve nincs.

c) Kolportőr

13. §.

Kolportőrnek (házaló könyvkereskedőnek) tekintendő az az egyesületi tag, aki kizárólag magánfeleknek házalás útján, saját számlájára, vagy személyesen, vagy megbízottja révén, iparszerűleg adja el a kiadványokat.

A kolportőr a kiadványokat kizárólag a kiadótól vagy megbízottjától szerezheti csak be.

d) Részletüzlet

14. §.

Részletüzletnek tekintendő az egyesületi tag olyan üzlete, amely saját számlára vásárolt vagy termelt kiadványokat magánfeleknek részletfizetésre iparszerűleg ad el. Az ilyen üzlet rendszerint valamely kiadványvállalatnak, szortimentüzletnek, antikváriusnak vagy kolportázs-üzletnek mellékága. A főüzlettulajdonos az ezen üzletágban rendszerint foglalkoztatott ügynökeikért – még ha ezek jogilag nem is minősülnek alkalmazottaknak – a 4. §. értelmében teljes mértékben felel.

C) Közvetítők

a) Bizománynos

15. §.

Bizománynosnak tekintendő:

1. aki – rendszerint vidéki – viszontelárusítók megbízottja a budapesti piacon;
2. aki a kiadványokat főbizománysként hozza forgalomba;
3. a kiadók kiszolgáltatási raktárát kezelő megbízott.

1. Könyvkereskedők (vizontelárusítók) megbízottja.

(Bizománynos.)

16. §.

A bizománynos a viszontelárusítóknak a kiadókkal való és egymásközti forgalmát iparszerűleg bonyolítja le megbízás alapján, megbízója részére, költségére és veszélyére.

Minden cégnek egy helyen csak egy bizománynosa lehet.

A bizománynosi viszony létesülése vagy megszűnése a Corvinában kötelezőleg közzéteendő.

A megbízó (kommittens) bizománynost nem változtathat mindaddig, míg bizománynosa nem igazolja, hogy vele rendben elszámolt.

Amíg a bizománynosi viszony fennáll, a bizománynos jogcselekményei – az üzleti szokások által megszabott határokon belül – a megbízóra nézve kötelezők.

A bizománynos, mint egyesületi tag, az összes egyesületi szabályok és a szokásjog pontos megtartására a maga részéről köteles; de ezenfelül, ha olyan kisebb községekbe szállítana, ahol egyesületi tag nincs, úgy azzal szemben, akinek szállít, ki kell kötnie, hogy az az egyesületi szabályokat és jogszokásokat, főként a bolti árat betartja, megszegés esetén pedig a további szállítást beszünteti.

17. §.

A bizománynos jogosítottnak tekintendő arra, hogy megbízója (kommittense) számára könyvküldeményeket, továbbá a dolog természetére szerinti iratokat, pénzt és egyéb értékeket átvegyen és azokat jogérvényesen nyugtázza.

18. §.

A bizománynosi díjak és költségek kölcsönös megállapodás szerint számíthatók fel. Ilyen hiányában az általános gyakorlat mértékadó.

19. §.

A bizománynos megbízójának az olyan kárért, amelyet önhibájával vagy megbízásellenes eljárásával okozott, teljes mértékben szavatol. E szavatolás azonban csak megbízójával (kommittensével) szemben áll fenn. A kiadó káráért csak a viszontelárusító ellen fordulhat, jogviszonyban csak vele áll és a bizománynoshoz soha sem utasítható kártérítésért.

A bizományos jóhiszemű tévedésénél az az elv irányadó, hogy az egyik fél veszteségén a másik ne nyereszkedjék. Ha lényegesebb összegű károsodásról van szó és ha kétséget kizárólag nem állapítható meg, hogy a veszteséget melyik fél okozta, – a kiadó csak a kiadványok tényleges előállítási költségét igényelheti, a tényleges kárt pedig a bizományos és az elárusító egyforma arányban viseli.

Annak megállapítása, hogy mikor járt el a bizományos megbízásellenesen, attól függ, hogy a bizományos eljárása azonos-e valamely előbb gyakorolt és a megbízó által hallgatólagosan tűrt eljárással, vagy a bizományos üzlet természetében rejlő általános üzleti szokással.

A bizományos a kiadótól vagy egyéb szállító cégtől átadott küldemények vételét az átadóval szemben elismervénnyel, saját megbízójával szemben a csomagok továbbítását a kísérő-jegyzékbe (Aviso) történt bevezetéssel igazolja (47. §.).

2. Főbizományos

20. §.

Főbizományosnak az tekintendő, aki akár kiadóktól, akár közületektől, akár magánfelektől kiadványokat kizárólagossági joggal bizományi kezelésre tart s ezeket saját számlájára és cége alatt viszonteladás céljából úgy hozza iparszerűleg forgalomba, mintha kiadójuk volna.

21. §.

A főbizományos a szokásjog rendelkezéseinek megtartása szempontjából nem hivatkozhat a bizományba adó féllel kötött megállapodásaira, hanem minden tekintetben az összes egyesületi szabályok és a szokásjog pontos megtartására köteles.

3. Kiszolgáltatási raktár

22. §.

Kiszolgáltatási raktárnak a kiadó cég (rendszerint) nem a központban székelő cég, intézmény vagy kiadó) lerakata tekintendő, valamely megbízottnál, aki a kiadó számlájára és cége alatt iparszerűleg szolgáltatja ki a kiadványokat. Kiszolgáltatási raktárnál a kezeléssel megbízott nem lép be a kiadó jogaiba és kötelezettségeibe, vagyis a könyvvásárlásokkal kapcsolatos jogviszony csak a kiadó és a kiszolgáltatási raktárról vásárló viszontelárusító között jön létre.

b) Grosszoszortimenter

23. §.

Grosszoszortimenternek az az egyesületi tag tekintendő, aki iparszerűleg foglalkozik bizonyos kiadványok nagyobbarányú beszerzésével azon célból, hogy azokat viszontelárusítóknak saját számlájára, mint nagykereskedő, szállítsa.

24. §.

Az évközben visszakért kiadványoknak remittálásánál (36. §.) a kiadó a grosszoszortimenternek 2 héttel több időhaladékot tartozik adni, mint a többi viszontelárusítóknak.

25. §.

A grosszoszortimenter a viszontelárusítóknak szabad egyezkedés szerint szállítja a kiadványokat. Az általa nyújtott engedmény azonban nem haladhatja meg azt a mértéket, amelyet az egyes kiadványok vagy kiadványcsoportok kiadója, hasonló mennyiségű vétel esetén nyújt. Egyáltalán a grosszoszortimenter hitel- és egyéb feltételei legfeljebb a kiadónak a szortiment részére nyújtott keretek közt mozoghatnak.

c) Viszonteladókat foglalkoztató viszontelárusító cégek

26. §.

Viszonteladókat foglalkoztató viszontelárusító cégeknek azok tekintendők, amelyek a kiadványokat saját számlájukra hozzák iparszerűleg forgalomba, még pedig:

- a) saját cégük alatt fiókjaikban, elárusítóhelyeken, mozgó szervek, rikkancsok útján stb.;
- b) bizományosaik vagy lerakataik útján.

A viszonteladókat foglalkoztató viszontelárusító cégek azonnali elbocsátás terhe mellett kötelezik mozgó szerveiket, rikkancsaikat stb. az egyesületi szabályok és a jelen szokásjog betartására.

D) Könyvkölcsönzők és kölcsönkönyvtárak

27. §.

Könyvkölcsönzők és kölcsönkönyvtárak iparszerűleg foglalkoznak azzal, hogy bizonyos meghatározott heti vagy havi díj ellenében könyveket és folyóiratokat adnak a közönségnek kölcsön. Ha a könyvkölcsönzők és kölcsönkönyvtárak az Egyesület tagjai, szükségletüket a kiadóktól vagy a grosszistáktól a szokásos engedmény mellett fedezhetik, ha pedig nem egyesületi tagok, csak bolti áron szolgáltathatók ki.

HARMADIK FEJEZET

Üzleti összeköttetés a kiadó és a viszontelárusító közt

Általános határozmányok

28. §.

A kiadó által nyújtandó hitel bizalmon alapuló, szigorúan személyes jellegű és csakis annak javára szól, akinek nyújtott.

A viszontelárusítók tartoznak cégükben történő minden változást, ideértve a társasviszony tekintetében bekövetkezett változásokat is, a kiadó tudomására hozni.

A cégben történő változás a Corvinában közzéteendő.

Tulajdonjogi változás vagy üzletátruházás esetén a bizományba küldött kiadványok (35. §.) visszaküldendők, az elszámolás haladéktalanul megejtendő, a megállapított szaldó, valamint az összes kiadói követelések lejártaknak tekintendők és azonnal fizetendők.

Az üzletátruházási törvény határozmányainak megfelelően úgy a régi, mint az új tulajdonos egyetemlegesen szavatol a kiadó követeléséért.

29. §.

A kiadó és viszontelárusító között az adás-vétel készpénzfizetés vagy hitel alapján történik.

30. §.

Az adás-vétel tényleg megtörténtnek tekintendő:

a) ha a kiadó a viszontelárusítótól a megrendelést akár hitel, akár készpénzfizetés mellett megkapta és a kiadványokat leszállította,

b) ha a viszontelárusító a vele állandó összeköttetésben álló kiadónak oly szoros küldeményét (37. §.), melyet nem rendelt meg, átvette, a nélkül, hogy az ellen nyolc nap alatt felszólalt volna.

31. §.

Külön kikötés hiányában minden rendelés készpénzfizetésre feladottnak tekintendő.

A rendelő tehát megrendeléseinél jelezni tartozik, hogy a rendelés elintézése bizományi (35. §.), szoros-, különszámlára (37. §.), avagy készpénzért történjék-e? Ha a jelzést elmulasztja, a megrendelés készpénzért, illetve a megrendelt kiadvány mineműsége és a fennálló összeköttetés szerint különszámlára vagy szorosszámlára megrendeltnek tekintendő.

Még a készfizetés mellett való rendelések elintézését és a szokásos százalék nyújtását is köteles megtagadni a kiadó vagy megbízottja akkor, ha egyesületi határozat áll fenn a rendelő céggel szemben (pl. rabatt-csökkentés, zárlat, kizárás, 71. §.).

Zárlat vagy kizárás esetén a kiadó vagy a grosszoszortimenter megbízottja még akkor sem jogosult szállítani, ha előzőleg lekötött vagy kifizetett kiadványokról lenne is szó. Az ezen okból megtagadott szállítás miatt a viszontelárusítót kártérítés vagy egyéb igény nem illeti meg.

Ha a zárlat vagy kizárás egy évnél hosszabb ideig tart, az ügylet felbomlik, mintha meg sem kötöttetett volna és a le nem szállított, de kifizetett tételek ellenértéke kamatmentesen visszafizetendő. Ha a fizetés váltóval történt, az a lejáratkor visszaadandó.

Az évi számla és küldeményei

32. §.

A magyar könyvkereskedelem évi számlája – a külön számla (37. §.) kivételével – január hó elsejével kezdődik és december hó harmincegyedikével záródik, amennyiben külön kikötések nem állanak fenn.

Az évi számlára azok a bizományi és szoros küldemények (35. és 37. §§.) tartoznak, amelyeket a kiadó a naptári éven belül szolgáltatott ki.

A bizományi számla kiegyenlítése legkésőbb a számla lezárását követő március 31-ig történik. Jogosult azonban a kiadó követelésére megfelelő előleget igényelni. A kiadó bármikor feltétlenül jogosult a számlaviszonyt korlátozni, megszüntetni, illetve a készpénzösszekötötésre áttérni.

Az évi számla keretében kiszolgáltatott szorosszámla tételek lezárási és kiegyenlítési módjára nézve a felek megállapodásai irányadók, ilyeneknek hiányában a szorosszámla tételek január 31-ig fizetendők.

33. §.

A számlaküldemények lehetnek:

1. *Újdonságok* (nova).
2. *Bizományi küldemények* (á kondicion).
3. *Szoros* (fesz) és *külön számla tételek*.
4. *Folytatások* (kontinuációk).

34. §.

1. *Újdonságok* (novák-nak) tekintendők az első ízben megjelent, eddig még forgalomban nem volt kiadványok, a már forgalomban volt kiadványok újabb kiadásai és már megindult művek folytatásai, amennyiben e folytatások önálló egészek.

Újdonságok vagy egyszersmindenkorra szóló, vagy egyes esetre történt megrendelés alapján küldhetők.

Egyszersmindenkorra történt megrendelésnek tekintendő az is, ha a viszontelárusító a megrendelés nélkül kapott nova-küldeményt elfogadja és annak vételétől számított 8 nap alatt nem jelenti ki azt, hogy „megbízás nélkül” újdonságokat nem kíván.

Az egyszersmindenkorra szóló újdonságrendelést a viszontelárusító ajánlott levéllel bármikor visszavonhatja.

A jogosulatlan küldések, vagy a minimálisnál kisebb engedménnyel (67. §.) számított, kéretlen újdonságok ellen jogában áll a viszontelárusítónak 14 nap alatt felszólalni és a szállítással kapcsolatos összes költségek megtérítését követelni.

Újdonsági küldeményeknél közvetlen küldésért a viszontelárusító a szállítási veszélyt csak egy példányért viseli, kivéve, ha ő kívánta az újdonságoknak több példányban való küldését.

Amennyiben a kiadó egynél több példányt kéri, úgy az első három küldemény-nél az egy példányt meghaladó újdonságpéldányok küldési veszélye a kiadót terheli, csak a negyedik küldeménytől kezdődően, amennyiben a nagyobb egyenlő példányszámban való küldést a viszontelárusító nem kifogásolta, hárul át az azonos példányszámok erejéig a veszély a viszontelárusítóra.

35. §.

2. *Bizományi küldemények* (á kondicion küldemények) azok a visszaküldési joggal szállított kiadványok, melyek a viszontelárusítóhoz küldetnek a célból, hogy azokat eladja. Az ilyen küldemények eladásukig a kiadó vagy grosszoszortimenter tulajdona maradnak és azok felett mindenkor szabadon rendelkeznek.

36. §.

A bizományi könyvet ért minden kárért, amely a rendes kereskedő gondosságával elhárítható lett volna, a viszontelárusító felel.

A biztosítás elmulasztásával járó veszély is a viszontelárusítót terheli.

A bizományi összeköttetésnek alapelve, hogy a bizományi küldeményekkel, ha a kiadóval más megegyezés nincs, H. V.-kor (husvéti vásárkor), azaz minden év március hó 31-ig – de csupán az előző naptári évben szállított könyvekre vonatkozólag – el kell számolni és teljesíteni kell az ezen időpontig vállalt kötelezettségeket. Az elszámolás visszaküldés (remittálás), diszponálás (a kiadó határozott engedélyével a következő évi bizományi számlára való átvitel) vagy kifizetés útján történik. (A visszaküldött áru = remittenda; a következő elszámolási évre átvitt bizományi áru = diszponenda.) A bizományi szállításból, remittálásból, diszponálásból származó és a kifizetéssel kapcsolatosan felmerülő költségek a viszontelárusítót terhelik.

A kiadó a bizományba küldött könyvek visszaküldését azonban évközben – szeptember 1-től október 15-ig és december 5-től január 5-ig terjedő időszakok kivételével – a saját költségére a szokástól, vagy a megállapodástól eltérő időpontban bármikor követelheti és a viszontelárusító tartozik a felszólításnak 14 napon belül eleget tenni. Ezen határidő lejártá után azok eladottaknak tekintetnek és haladék nélkül kifizetendők.

37. §.

3. *Szoros (fesz) tétel*, azaz szoros számlára való rendelés alatt azt értjük, hogy – szemben a bizományival – a megrendelő nincsen jogosítva a 38. §-ban foglalt esetek kivételével a kiadványokat visszaküldeni, hanem azok fixen megvettnek tekintendők.

A szoros számla egyik fajtája a

Különszámla. Ez alatt a könyvkereskedőnek a kiadónál, a kiadó által kijelölt kiadványokból, egy meghatározott időtartam alatt és meghatározott netto összeg (67. §.) erejéig vállalt lehívási kötelezettségét értjük. A különszámla szállítási és fizetési feltételei, valamint a nyújtandó engedmény mindenkor szabad egyezkedés tárgyai. A különszámlacikkek szállítása a kiadóra nézve csak készlete erejéig kötelező.

38. §.

A szoros számlára kapott könyveket a viszontelárusító kizárólag az alant felsorolt esetekben küldheti vissza:

1. ha a kiadó, megbízottja vagy a grosszoszortimenter a megrendelt könyvek helyett mást küldött;
2. ha a küldött mű hiányos, vagy oly mértékben kifogásolható, hogy a könyvkereskedő vevője az átvételt jogosan megtagadhatja. Ez esetben a viszontelárusító a kifogásolt mű helyett más kifogástalan példányt nem tartozik cserébe elfogadni, hanem a visszavételt, valamint az általa fizetett netto árak és portókölségeinek megtérítését követelheti, elmaradt hasznát azonban nem;
3. ha a kiadó, megbízottja vagy a grosszoszortimenter a megrendelést vétkes mulasztásból, avagy szándékosan elkéssetten intézte el. Ha ezen körülményt a könyv kézbesítésétől számított 8 napi záros határidőn belül igazolni tudja és igényével ugyancsak ezen záros határidőn belül fellép, úgy a kiadó, megbízottja vagy a grosszoszortimenter mulasztás esetén a kapott netto ár (67. §.) megtérítésén felül még a költségeket, míg szándékosság esetén a fentiekén kívül a netto- és bolti ár (60. §.) közötti különbözetet is viselni tartozik, egyéb kárigény azonban nem támasztható;
4. kellő időben lerendelt, rendszeresen visszatérő időpontokban, füzetekben vagy kötetekben megjelenő sorozatok köteteit. A lerendelés kellő időben történnék akkor tekinthető, ha az a kézhez vett legutolsó füzet vagy kötet vételétől számított 14 nap alatt megtörtént;
5. határozott időre rendelt, de az előfizetés idejének lejártá után szállított folyóiratokat.

39. §.

4. *Folytatásos (kontinuációs) munkák* azok a több részből vagy kötetből (esetleg füzetekből) álló kiadványok, amelyeket a kiadó nem egyidőben jelentet meg. Folytatásos munkák közt megkülönböztetjük azokat:

- a) amelyeket az eladó pro komplett hoz forgalomba, azaz amikor a forgalom tárgya a teljes mű teljes árfelszámítással;
- b) a teljes mű átvételi kötelezettségével, de az egyes kötetek árának a kötetek megjelenésekor való külön felszámításával;
- c) valamely mű egyes kötetei, füzetei vagy valamely folyóirat egyes számai, az illető kötet, füzet vagy szám árának felszámításával;
- d) egyes részek, füzetek vagy számok, az egész mű vagy folyóiratnál az egész évfolyam árfelszámításával, vagy egy bizonyos számú füzet vagy kötet árának felszámításával.

40. §.

Ha az elárusító a pro komplett felszámított több részből álló művet a 38. §. 4. pontja értelmében visszaküldeni jogosult, úgy csak a lerendelésig leszállított összes részek kerülhetnek visszaküldésre, az egyes részek azonban külön nem.

41. §.

A kiadó tartozik folytatólagos megjelenésre ígért kiadványát teljesen befejezni, ha folyóirat, akkor az előfizetett időszakra a hirdetett számokat megjelentetni. Ha a mű csonkán marad, a kiadó, vagy megbízottja, esetleg a grosszoszortimenter köteles a viszontelárusító felszólalására a raktáron maradt vagy vevőjétől visszakapott csonka részeket visszavenni. A viszontelárusító ilyen felszólalással attól az időponttól számított 30 napon belül élhet, amikor a

szakmában köztudomásúvá vált, hogy a kérdéses mű nem fog befejeztetni. Egyéb kárigény a kiadóval szemben nem érvényesíthető.

42. §.

A kiadó köteles a folytatásos művek megrendelésekor az általa nyújtott engedményt (rabattot), valamint a megállapított bolti árat a megrendelt példányok erejéig, a mű befejezéséig fenntartani és nincs jogában azokat a mű megjelenése közben a viszontelárusító terhére megváltoztatni, feltéve, hogy a megrendelés a teljes műre szólt. Csak a pénzérték változása vagy egyéb köztudomású gazdasági lehetetlenülés esetén nyílik joga a kiadónak a folytatásos mű bolti árának megváltoztatására, de ez esetben is a rabatt méltányosan arányosítandó.

43. §.

A pro komplett eladott mű teljes vételára a számlaévben csak akkor számolható el, ha a fizetés határnapjáig az tényleg komplett meg is jelent; ellenkező esetben a viszontelárusító jogosított a még meg nem jelent részek aránylagos ellenértékének új számlára való átírását követelni.

Azon esetben, ha az eladó az első rész (füzet, szám stb.) szétküldésével az egész mű árát utánvette, köteles – amennyiben kiadói kötelezettségének a megállapodott határidőn belül eleget tenni nem tudott – az utánvett művet visszavenni és a vételarat visszaadni; egyéb kártérítési igény azonban a kiadóval szemben nem támasztható.

A példányok állapota, hiányzó részek (Defektek)

44. §.

A viszontelárusító megrendeléseinek teljesítésénél teljes, kifogástalan és használatlan, legújabb kiadású példányokra tarthat igényt.

45. §.

A kiadó, megbízottja, vagy a grosszoszortimenter a hiányos (defekt) példányokat köteles a viszontelárusítónak kívánságára és a defektpéldány beszolgáltatása ellenében, az illető kiadvány teljes elfogytaig, saját költségére teljesen kifogástalan példányra kicserélni. Amennyiben a kiadó, megbízottja, vagy a grosszoszortimenter a hiányt pótolni nem tudja, köteles a defektpéldányokat visszavenni, egyéb kártérítéssel azonban nem tartozik.

Ha a viszontelárusító kifogásolása példányhiányra (például 10 példány helyett csak 9 van a küldeményben) vonatkozik, egyéb ellenkező bizonyíték hiányában a következők szolgálnak irányadóul:

Helybeli eladásoknál nincs helye pótlási igénynek, ha az átvétel a kiadónál, megbízottjánál, a grosszoszortimenternél, avagy pedig a viszontelárusítónál kifogás nélkül megtörtént.

Vidéki szállításnál, ha ez közvetlenül eszközöltetett, hiánykifogás esetén a könyv (csomag) súlybizonylata szolgál bizonyítékkul. Ha a vidéki szállítás a vevő kívánságára bizományos útján történik, úgy a bizományos csak azért felel, hogy a kiadó által átadott csomagot érintetlenül továbbította.

H. V. elszámolás, számlakivonat, remittenda, diszponenda

46. §.

A rendes éves számlai összeköttetés keretében január 1-től december 31-ig a kiadó a viszontelárusítónak bizományi (35. §.) és szoros (37. §.) tételeket szállít. A számlaév zártával a kiadó az elmúlt év bizományi küldeményeiről, az előző évről a netán fennmaradt diszponenda-előhozat betudásával összegszerű kivonatot küld, melyen természetesen az ezen számlára tartozó évközbeli remittendák, fizetések stb. is fel vannak tüntetve. A viszontelárusító köteles 14 nap alatt nyilatkozni affelől, egyezik-e a beküldött kivonat az ő feljegyzéseivel, vagy ha nem, mi és mennyi a különbözet? Ha fenti idő alatt nem nyilatkozik, akkor a kiadó a könyveléseket egyezőknek tekintheti. Ha a kontó nem egyezik, akkor a viszontelárusító részletezést kérhet a kiadótól és ennek kézhezvételétől számított ugyancsak 14 napon belül köteles a kiadóval észrevételeit közölni. Az észrevételek kézhezvétele után a kiadó köteles igazolni a hiányzóknak állított küldemények mikénti szállítását.

47. §.

Egyszerű keresztkötés alatt küldött küldeménynél elegendő, ha a kiadó, megbízottja, vagy grosszoszortimenter a megrendelőjegyet, ajánlott keresztkötésnél vagy csomagposta által küldött könyveknél a posta elismervényét, bizományos által küldött küldeménynél pedig a bizományos átvételi elismervényét mutatja fel.

48. §.

A bizományi elszámolás és szaldó fizetésének legutolsó határideje március 31-e (32. §.). A kiadó közvetlenül újév után köteles üzletfeleinek, alkalmas módon: körlevél, remittenda- (diszponenda-) számla szétküldése, Corvinában való meghirdetés stb. útján tudomására hozni az elszámolásra vonatkozó – esetleg az általános szokásoktól eltérő – rendelkezéseit.

A viszontelárusító viszont köteles, úgy remittendáit, mint a diszponenda-számlát, valamint az elszámolás pontos megejthetése céljából a számlaegyeztetéshez netán szükséges írásokat legkésőbb március 15-ig a kiadó kezeihez juttatni.

49. §.

Amennyiben akár a kiadó, akár a viszontelárusító mulasztása, akár valamilyen előre nem látható külső körülmény folytán a bizományi elszámolás március 31-én meg nem történhetett: a viszontelárusító köteles az elmúlt év tartozásegyenlegét *saját könyvei* szerint március 31-ig feltétlenül kifizetni, de köteles továbbra is a kiadónak segítségére lenni abban, hogy a számla sürgősen és véglegesen rendeztessék.

50. §.

Remittálhatók (diszponálhatók) az utolsó évi elszámolásban előfordult diszponendák és bizományba szállított könyvek, amennyiben: felvágatlan, használatlan, eladható állapotban vannak. Naptól kiszítt, színét veszített, szállítástól eltorzult *fűzött* könyvek, amennyiben a kiadvány árával arányban álló csekélyebb költséggel rendbehozhatók, a kiadó által vissza nem utasíthatók, kötött könyveknél azonban a kötés megtérítését és a kötött könyvekhez netán tartozó tokok hiányát a kiadó felszámíthatja.

51. §.

Az év folyamán bizományba szállított tételek csak a rákövetkező év március 31-ig számolhatók el (36. §.). Önként értetődik, hogy ezen időpontig bármely okból be nem érkezett remittendák – még ha előre jelezve is voltak – a kiadó által eladottaknak tekinthetők s a viszontelárusító azokat feltétlenül kifizetni köteles.

Kivételes és alaposan indokolt esetben, ha ilyen elkésett remittendát a kiadó netán mégis átvenne, azt új számlán számolja el a viszontelárusító javára.

52. §.

A remittendák (36. §.) szállítási költsége mindig a viszontelárusítót terheli, a kiadót csak akkor, ha azokat évközben soronkívül visszakéri.

53. §.

Diszponendák (36. §.) engedélyezése a kiadó joga. A kiadó erre vonatkozó általános rendelkezéseit január elején, vagy külön körlevéllel, vagy a Corvinában közzéteszi. Ha remittenda számlanyomtatványt küld szét, úgy azon rendelkezik. A kiadó azonban az ilyen általános jellegű intézkedésektől egyes cégekkel szemben eltérhet; ezenfelül egyes bizományba szállított kiadványait utólag is kivonhatja a diszponálhatók alól. Joga van a kiadónak az általa előzetesen jóváhagyott és már diszponált tételeket is – szeptember 1-től október 15-ig és december 5-től január 5-ig terjedő időszak kivételével – bármikor visszakérni és a visszakért tételeket tartozik a viszontelárusító 8 napon belül feltétlenül visszaküldeni. Ezen határidő lejártá után azok eladottaknak tekintetnek és haladéék nélkül kifizetendők; az ilyen már diszponált tételek soronkívüli visszaküldése esetén a portóköltségeket a kiadó viseli.

A viszontelárusító a diszponenda-számlát – ha remittenda is van – azzal együtt tartozik beküldeni (48. §.).

54. §.

Az elszámolás befejezte után a kiadó a viszontelárusítónak végelszámolást (zárlatot) küld, melyet a viszontelárusító „egyezik”-jelzéssel a kiadónak visszaküldvén, az az évi elszámolás végleges lezártát jelenti.

Szállítási módok, fuvar, csomagolás

55. §.

A kiadó a viszontelárusító rendelkezéseit olyan szállítási mód alkalmazásával köteles elintézni, aminőt a megrendelő előír.

Ha erre vonatkozó utasítást a rendelő nem ad, akkor azt a kiadó, kellő kereskedői gondossággal – a távolság és a küldemény súlyának figyelembevételével – olyképen köteles irányítani, hogy a küldemény mielőbb, lehetőleg kevés költséggel érjen el rendeltetési helyére.

Ha a kiadó nyilvánvalóan gondtalanul járt volna el, úgy a viszontelárusító a költségtöbblet megtérítését követelheti, más kárigénye azonban nincs.

56. §.

A kiadó *bizományos útján* csak oly küldeményt továbbíthat, melyet a viszontelárusító kifejezetten ily módon rendelt.

57. §.

Amennyiben a kiadó, a viszontelárusító által egyszersmindenkorra adott rendelkezéstől eltérő módon adja fel a küldeményt, akkor a viszontelárusító a kétféle szállítási mód költségei között mutatkozó különbözetnek jóváírását követelheti. Egyéb kártérítéssel azonban a kiadó nem tartozik.

58. §.

Ha a vidéki kiadványokat budapesti bizományos útján rendelik, akkor a budapesti bizományos a költségeket a vidéki kiadó köteles viselni. Viszont a vidéki viszontelárusító, vidéki kiadónak szóló remittendáit, a vidéki kiadó budapesti főbizományosáig vagy kiszolgáltatási raktáráig köteles bérmentve szállítani.

59. §.

Csomagolási költségeket a magyar kiadóság általában nem számít. Csomagolást csak akkor számít, ha a küldemény a szokástól eltérő, külön költséggel járó csomagolási anyag alkalmazását igényeli. Erre a kiadó a megrendelőt előzetesen figyelmeztetni nem köteles. Az ilyen különleges csomagolási anyag díjmentes visszaküldése esetén a viszontelárusító az azért felszámított összeg visszatérítését követelheti, amennyiben az anyag újból felhasználható.

NEGYEDIK FEJEZET

Bolti ár – Előfizetési vagy előjegyzési ár – Netto ár

60. §.

A magyar könyvnek – éppen úgy, mint minden művelt nyugati ország könyvének – határozott, nyilvános bolti ára van.

Bolti ár a kiadványoknak a kiadó által megállapított az az ára, amelyet a viszontelárusító a könyv eladásánál betartani köteles. A viszontelárusítói engedményt (rabattot) a viszontelárusító a bolti árból kapja.

A könyv (kiadvány) bolti árának megszabása – a 11. §. szerinti kiadványmaradék eladási árát kivéve – egyedül és kizárólag a kiadó joga.

A határozott, nyilvános bolti ár alól kivehetők és a kiadó által csak netto áron (67. §.), a bolti ár megszabása nélkül forgalomba hozhatók:

1. Ima- és templomi énekkönyvek.
2. Naptárak.
3. Képes- és mesekönyvek, valamint városi-(úti-) kalauzok maximálisan 1.95 pengőben megállapított netto árig.
4. A házaló ipar körébe tartozó kiadványok, ú. m. köszöntő, levelező, álmoskönyv, menetrend, térképlap, énekes- és szakácskönyv és egyéb népies irodalom.

A kiadók által a fenti 1–4. alatti kiadványoknál megadni szokott úgynevezett irányárak kizárólag a viszonteladók tájékoztatását szolgálják, árvédelemre azonban nem tarthatnak igényt.

61. §.

A kiadó a bolti árat bármikor megváltoztathatja és a viszontelárusító a kiadványokat csakis a mindenkori bolti áron adhatja el a közönségnek.

Az árváltozás közzététele a Corvinában kötelező és hatállyal a közzététel időpontjától fogva bír.

Az árváltozás a viszontelárusítóknak körlevél útján is bejelenthető, amikor is a körlevél kézhezvétele után lép az árváltozás hatályba. Az árváltozás ezen esetben is a legközelebb megjelenő Corvina számban utólag közzéteendő.

Amennyiben valamely kiadó egy vagy több kiadványának bolti árát leszállítja, úgy az általa közvetlenül egy éven belül szállított példányokból megmaradottakat a viszontelárusítótól visszavenni köteles. A visszavételt a viszontelárusító az árleszállítás megtörténtétől számított 14 napon belül igényelheti.

A jelen szakasz kizárólag egyes kiadványok azon kiadói árváltoztatását szabályozza, amely a kiadói tevékenység rendes keretén belül szükségszerűleg előfordul. Nem vonatkozik azonban azokra a kiadói alkalmi árleszállításokra, amelyeket a 68. §. szabályoz.

62. §.

Noha a bolti ár megváltoztatására egyedül a kiadónak van joga (61. §.), mégis meg van engedve, hogy a viszontelárusító kis számú könyvet elvétele különleges kötéssel lásson el, amikor is a könyvért a kötés minéműségétől függő árat kérhet a vevőtől, amely azonban alacsonyabb nem lehet, mint a kiadóilag megszabott bolti ár.

63. §.

Ha a kiadónak szortiment üzlete is van, úgy ez a többi viszontelárusító rovására jogosulatlan előnyben nem részesíthető (pl. forgalmánál nagyobb készlettel ellátni és ugyanakkor a kiszolgáltatást a többi viszonteladóval szemben beszüntetni, vagy novákat ott előbb forgalomba hozni nem szabad stb.). Különösképp tartozik azonban az ilyen kiadó arról gondoskodni, hogy szortimentje nemcsak az idegen, de a saját kiadványok bolti árát is pontosan betartsa.

Sem kiadó, sem viszontelárusító *engedményt nyújtó* szövetkezeteken, alakulatokon stb.-n keresztül könyvet nem adhat el.

Egyedül igazoltan az államnak, megyének, városnak, községnek, szóval hatóságnak, továbbá közkönyvtárnak és miniszterileg jóváhagyott alapszabályokkal működő egyesület könyvtárának 50 (ötven) pengőt meghaladó hivatalos rendelete esetén a kiadványok bolti árából legfeljebb 10 (tíz) % engedmény adható.

Minden egyesületi tag tartozik azon helyiségeiben, ahol a vevőközönség könyvvásárlás céljából megfordul, egy egységes formájú és szövegű, az Egyesületnél beszerzendő táblát szembeöltő helyen kifüggeszteni, amelyen az áll, hogy a könyv bolti árából semmiféle engedmény sem adható.

64. §.

Az olyan kivételes kiadványoknál, melyek egyazon hivatáscsoportok, politikai, társadalmi, felekezeti stb. alakulatok megbízásából és közreműködésével jönnek létre, avagy a kiadó valamely külön vállalkozása számára (pl. lapkiadványának előfizetője, könyvbaráti egyesülés tagja stb.) termeltetnek, a kiadó, a rendes könyvtárai forgalom részére megállapított rendes bolti ár mellett, a kiadást elősegítő alakulat és külön vállalkozása részére előnyárat biztosíthat.

Az ilyenfajta kivételes kiadványokat a viszontelárusító a rendes bolti áron árusítja és azokat a kiadótól a szokásos engedményfeltételek mellett szerzi be. Ha azonban valamelyik vevője a kiadó által előírt igényjogosultságát vele szemben, ő pedig a kiadóval szemben igazolja, úgy az eladást előnyáron eszközölheti, ám ez esetben a kiadó a viszontelárusítónak a saját megítélése szerint állapítja meg a nyújtandó engedményt, tekintetbe véve az árkalkuláció és az előnyár egymás közti viszonyát. (67. §.)

Mindenesetre köteles azonban a kiadó az ilyenfajta kiadványoknál a rendes bolti árát és az előnyárat, valamint az előnyár élvezéséhez megkívánt feltételeket a Corvinában *leplezetlenül* meghirdetni, azért, hogy a viszontelárusító mindezekkel tisztában legyen akkor, amikor a kérdéses kiadványból rendel.

Ha a kiadó már *előbb megjelent* kiadványait akarja egy ilyenfajta kedvezményes árat lehetővé tévő akcióhoz kapcsolni, úgy ezt egyedül és kizárólag csak akkor teheti, ha a kérdéses kiadványok megjelenése óta legalább három esztendő már eltelt és a legutolsó három évben e kiadványokból közvetlenül a kiadótól hozatott és ebből még raktáron lévő kifogástalan példányokat a viszontelárusítóktól visszaveszi. A kiadó az akció megkezdésekor tartozik ezt a körülményt a Corvinában legalább 1/8 oldalnyi hirdetéssel közhírré tenni. A viszontelárusító e hirdetés megjelenésétől számított 14 napig élhet fentebb közölt jogával. E határidő eltelte után ezen jog már nem érvényesíthető.

A jelen §-ban foglalt határozmányoknak visszaható erejük nincs.

65. §.

Előfizetési és előjegyzési árak alatt azon megjelenő, vagy utóbb megjelentetendő kiadványoknak a bolti árnál alacsonyabb árait értjük, amelyeket bizonyos előre meghatározott rövidebb időre szabott meg a kiadó (67. §.).

Az előfizetési vagy előjegyzési ár mindaddig bolti árnak tekintendő, amíg a kiadó a rendes bolti árat életbe nem lépteti. A rendes bolti ár életbelépte után az előfizetési vagy előjegyzési ár megszűnván, azon eladni tilos.

66. §.

A bolti ár megszűntnek tekintendő:

- a) ha a kiadó kiadványát a könyvárusi forgalomból kivonja;
- b) ha a kiadó oly intézkedéseket tesz, amelyek alkalmasak arra, hogy a bolti ár megszüntetése vélelmeztesse (pl. a művet valamely újság részére ajándékkönyvként nyújtja, viszontelárusításra nagyobb tömeget elad azzal, hogy a viszontelárusítót a bolti ár betartása alól felmenti stb.).

Mindezen esetekben a kiadó köteles a bolti ár megszüntét a Corvinában közzétenni.

Ha a kiadó valamely kiadványának bolti árát megszünteti, úgy köteles a megszüntetést megelőző 12 hónapon belül a kiadótól vagy megbízottjától hozatott és ebből a hozatalból raktárán maradt kifogástalan példányokat a viszontelárusító kívánságára visszavenni.

A viszontelárusító e jogával csakis a bolti ár megszüntetésének közzétételétől számított 14 napon belül élhet.

67. §.

Netto ár alatt azon árat értjük, amely mellett a kiadó, megbízottja, vagy a grosszoszortimenter a kiadványt a viszontelárusítónak szállítja. A bolti ár és a netto ár közötti különbség: az engedmény (rabatt). A legkisebb engedmény 25%, amelynél nagyobb engedmény bármikor nyújtható, viszont kisebb csak azon esetben, ha a bolti ár megállapítását a könyvkereskedelmen kívül álló tényezők befolyásolják (64. §.), vagy ha a kiadvány előfizetési, illetve előjegyzési áron (65. §.) kerül forgalomba, végül a 71. §. c) pontjának beállta esetén.

A viszontelárusítónak joga van azon kiadványoknál, melyeket 25%-nál alacsonyabb engedménnyel kapott, az igazolható beszerzési költségeket a vevőnek külön felszámítani.

Kiadói alkalmi árleszállítás (Kiadói könyvvásár)

68. §.

Kiadói alkalmi árleszállítás vagy könyvvásár tárgya csak olyan kiadvány lehet, melynek megjelenése óta legalább három év eltelt.

Az ilyen alkalmi könyvvásár kapcsán eszközölt árleszállítások abban különböznek a 61. §-ban meghatározott, a rendes kiadói tevékenység keretében szükségszerűen előforduló árváltoztatásoktól, hogy míg azok állandóbb jellegű boltiárváltozások, addig ezek záros határidőre korlátozott árleszállítások. Továbbá: míg azok rendszerint csak a viszonteladóknak hozatnak a szokásos úton (Corvina, katalógus) tudtára, ezek jobbra a nagyközönség figyelmébe ajánlatnak (napilaphirdetések, nagyobbszabású körlevelezés révén stb.).

A kiadói alkalmi árleszállítás vagy könyvvásár évenként egyszer rendezhető. Időpontját és tartamát az előző év október havában a kiadói szakosztály választmánya tartozik megállapítani és az eredményt az egyesület elnökével közölni, a Corvina legközelebbi számában való közzététel céljából.

A kiadó a könyvvásárba besorozott könyvekből az általa közvetlenül egy éven belül szállított és a viszontelárusítónál még raktáron levő példányokat visszavenni köteles.

Az árleszállítás idejének lejártá után a kiadványok kizárólag a kiadó által megállapított bolti árakon terjeszthetők tovább. Az árleszállítás időtartama után a bolti ár helyett a leszállítás tartama alatti áron való eladás – a bolti ár betartásának nyílt megszegése. A jelen bekezdésben foglalt intézkedésnek azonban visszaható ereje nincs.

A közel egy évtizede szokásos könyvnapok esetleges alkalmi árleszállításaira vonatkozólag az Egyesület mindenkori könyvnapra intézkedései mérvadók.

Szortimenti alkalmi árleszállítás (Szortimenti könyvvásár)

69. §.

A viszontelárusító raktárán visszamaradt elsárgult, megsérült, elavult kiadású és egyébként csökkent értékű könyvek a rendes bolti ártól eltérő árban, évenként egyszer árusíthatók, feltéve, hogy a kiadók az ilyen állapotban levő kiadványokat a saját költségükre kifogástalan állapotú és legújabb kiadású könyvekre a viszontelárusító felszólításától számított 14 napon belül ki nem cserélik.

Az ilyen alkalmi könyvvásár időpontjának és tartamának össze kell esnie a kiadók alkalmi könyvvásárának a Corvinában meghirdetett idejével és tartamával (68. §.).

Amennyiben a kiadói szakosztály valamelyik esztendőben kiadói alkalmi könyvvásárt nem rendez és így a vonatkozó hirdetés az előző év november hó közepéig a Corvinában nem jelent meg, úgy a szortimenti szakosztály választmánya maga állapítja meg a szortimenti alkalmi könyvvásár tartamát és közli ezt, valamint az alábbiak szerint kiválasztott időpontot legkésőbb november hó végéig az egyesület elnökével, a Corvina legközelebbi számában való közzététel céljából. Az ilyenfajta kiárusítás időpontja vagy január 1. és február 15. vagy június 15. és augusztus 15. között állapítható meg, a szortimenti szakosztály választása szerint.

Könyvkiárusítás

70. §.

Üzletmegszűnés, vagy üzletáthelyezés esetében a könyvkereskedő kiárusíthat és e körülményt hirdetheti is abban az esetben, ha arra az illetékes iparhatóságtól jogerős véghatározattal engedélyt kapott.

Üzletáthelyezés esetén, az utolsó három évben megjelent raktáron lévő és eladásra szánt kiadványok a kiadónak felajánlandók és csak akkor árusíthatók a bolti ár alatt, ha azok visszavételére a felajánlástól számított 14. napon belül a kiadó nem volt hajlandó.

Üzletmegszüntetésnél utánhozatalok egyáltalában nincsenek engedélyezve és ilyen megszűnő üzletnek kiadványt senki sem szállíthat.

Üzletáthelyezésnél utánhozatalnak lehet helye, ámde az utánhozott kiadványok kizárólag csakis a bolti áron hozhatók forgalomba.

ÖTÖDIK FEJEZET

Megtorlási határozmányok

71. §.

Azok ellen, akik a jelen jogszokásokban lefektetett elveket és szabályokat megsértik (4. §.), esetenként a következő megtorlások érvényesíthetők:

- a) írásbeli megfeddés;
- b) 1000 pengőig terjedő pénzbüntetés a segélyalap javára;
- c) a minimálisnál alacsonyabb engedmény;
- d) szállítási zárlat;
- e) kizárás.

A jogszokások megsértésének megállapítására és a megtorló intézkedések elrendelésére a szakosztályi választmány, sürgős esetekben az elnökség jogosult. (Alapszabályok 8. §. I. C) és II. f), valamint 9. §. D) c) és 2–5.).

Az eljáró választmánynak, illetőleg az elnökségnek jogában áll tárgyilagoss és érdektelen, esetleg hites szakértőt is igénybe venni. A kiküldött szakértőnek is minden könyv, írás, feljegyzés stb. azonnal rendelkezésére bocsátandó. A vizsgálat netáni költségeit, ha a vád igaznak bizonyult vagy a megvádolt tag a kívánt könyvek és írások felmutatását megtagadja, a feljelentett tag viseli a kiszabandó büntetésen felül. Ellenkező esetben a vizsgálati költségek a feljelentőt terhelik.

A megtorló szankciókat nem kell egymásután és fokozatosan kiszabni, hanem a szerint, amint az azok elrendelésére és kiszabására hivatottak, az összes körülmények, főként a jó- vagy rosszhiszeműségnek lelkiismeretes mérlegelése után, az esetet minő súlyosnak ítélik.

A megtorlási határozat azonnal hatályba lép. Amennyiben pénzbüntetés szabotnék ki, a kiszabott összeg 3 nap alatt lefizetendő a segélyalap javára, az egyesületi pénztáros kezeihez.

Minden megtorlási határozat a Corvinában közzétehető; a szállítási zárlat és kizárás azonban közzéteendő.

Kijelentem/Kijelentjük, hogy a fenti jogszokásokban foglaltakat, valamint az Egyesület miniszterileg jóváhagyott alapszabályának intézkedéseit magamra/magunkra nézve kötelezőnek ismerem/ismerjük el és azokat alkalmazottaim/nk által is betartatom/betartatjuk.

.....
cégszerű aláírás

..... 19..... év hó napján.